

Cambó, no! LES RESPONSABILITATS DEL MONARCA DESTRONAT

El cas de l'Emiliano

Ara es dedica a fomentar la indisciplina entre els lerrouxistes, que mal no n'han tingut gaire

La Veu de Catalunya d'abans d'ahir, contestant unes declaracions de Francesc Macià, President de la Generalitat de Catalunya, en les quals havia dit que evidentment no podien ocupar càrrecs de responsabilitat en aquell organisme, elements que no solament no havien participat en el moviment revolucionari que va dur la República, sinó que a més a més se'n havien mofat fins a la vigília mateixa de produir-se, i havien tingut ministres al servei del rei fins que aquest hagué de fugir, diu:

La Lliga Regionalista representa a Catalunya el que representen els basco-navarresos i els agraris de Castella en altres terres hispàniques. Són la mateixa mena de gent, guaiats pels mateixos mètodes concupiscents, moguts pels mateixos baixos interessos. És el clericalisme i la plutocràcia que tracten de fer el front únic per a enderrocar la República si aquesta és feble, o d'apoderar-se'n per a exercir una Dictadura si no aconsegueixen el primer fi.

Però hi ha una llei de defensa de la República que empara el poble. Que vinguí el senyor Cambó. Que vinguí el senyor Ventosa. Que vinguí Bertran i Musitu. Que tractin de minar l'obra de la República en camí de consolidació. Hi ha un banc dels acusats que els espera perquè donin compte dels seus tractes amb el rei i de les seves conxorxes amb tots els grans aventurers del temps del despotisme que el poble va acabar el 14 d'abril.

A un front únic de dretes hi respondrem amb un front únic d'esquerrers, i els esmicolarem. L'ordre republicà no serà pertorbat pels partidaris d'implantar el seu ordre que era el desordre de la Monarquia. El país no es deixarà arrabassar les seves llibertats pels elements reaccionaris. Que col·laborin amb la República, si volen, que dret hi tenen, i si no fossin inconscients veurien que hi tenen un deure i tot, per propi esperit de conservació. Però que no s'enfrontin, perquè el que alça la mà contra la República sentirà el pes de la llei inexorable al seu damunt.

Que no parin de revisió els que encara tenen per revisor les seves actuacions en els temps de la Monarquia, i saben que aquesta revisió de llur obra pot portar-los a la presó.

Que no intentin presentar Cambó com l'aglutinant de tota la xurma que va esclavitzar el poble fins als darrers moments de la Monarquia, perquè el poble ho prendrà com una provocació, que és el que en realitat és, i no ho admistrà de cap manera. L'home que fou fins als darrers moments de la Monarquia la darrera esperança del rei, i que ara és esguardat pels enemics de la República com la sola esperança per a enderrocar-la i assaltar el Poder, ben morit és, per més que intentin ressuscitar-lo. La seva aparició en senyal de posar-se al front dels elements reaccionaris, per a tractar de fer revivir l'època oprobiosa anterior al 14 d'abril, serà senyal de començar a implantar amb tot el seu rigor la llei de defensa de la República, que avui només existeix en el text com una mesura preventiva.

UN OBLIT INADMISSIBLE

EL CATALÀ, AL LICEU

En una Junta General de propietaris del Gran Teatre del Liceu, celebrada abans de la Dictadura, s'acordà que l'idioma oficial del Gran Teatre fóra el català en exclusivitat. La proposició aquesta fou presentada i defensada pel senyor Massó i Llorens. L'acord de la Junta de Propietaris no fou pas complet al peu de la lletra. El senyor Mestre, aleshores empresari, passà la corda fluixa i adoptà una mena de bilingüisme en els cartells i programes.

Vingué la temporada 1923-24. Sota el Directori, desaparegué del Liceu aquell timid rastre de catalanització. En el nostre primer teatre, durant els set anys indigne, no s'usà altre idioma que el castellà. La resurrecció de les llibertats ciutadanes ha estat acompanyada del reconeixement oficial del nostre idioma. L'usen totes les corporacions oficials, i la nostra vida cultural i artística ocupa el lloc preminent que de dret li pertoca. Figureu-vos, doncs, la nostra sorpresa en veure que el català continua bandejat del Liceu, on un dia entrà per acord dels propietaris. A la façana del teatre han aparegut dos cartells anunciadors de la propera temporada. Tots dos escrits en castellà! El Sr. Rodés, actual empresari, deu creure que ni val la pena de recórrer al bilingüisme pre-dictatorial. que la Generalitat i l'Ajuntament Això no ha d'esser. I més ara de Barcelona han intervingut en la resolució de la crisi que ha travessat el Liceu. Si les coses continuessin així, hauriem de creure que al Liceu, ultra boicotejar la República, es boicoteja Catalunya. Preferim creure que es tracta d'un oblit. Ja és prou dolorós que persones catalanes, a Catalunya, calguin en aquests oblits. Esperem que els nostres col·legues catalans es faran ressò en llurs columnes d'aquest afer de dignitat ciutadana. I que aquells que poden fer-ho, faran al Sr. Rodés les indicacions oportunes, encaminades a què el català ocupi al Liceu el lloc d'honor a què té dret.

SERAN SUPRIMITS ELS SOMETENT NO RURALS

Madrid, 12. — Degut a les gestions realitzades pels senyors Companys i Aragay, el president del Consell i ministre de la Guerra, senyor Azáña, ha ordenat al general Batet que procedeixi a la immediata dissolució dels sometenters ciutadans, que subsisteixin solament els rurals i que doni de baixa d'aquests tots aquells sometentistes que ingressaren des de 1923.

El dictamen de la Comissió demana per als delictes d'Alfons Darrer la pena de mort, i proposa que, si cau en mans de la Justícia de la República, li sigui commutada la pena capital per la de presó a perpetuïtat

Madrid, 12. — Sembla ésser que la Comissió de Responsabilitats ha acabat ja els seus treballs i que avui posarà en net el dictamen que serà entregat al President de la Cambra. Es desprèn que les responsabilitats del dictamen, partelxen des dels moments en què es féu evident la intervenció personal de don Alfons en els assumptes de govern. Hom fa referència als successos del Marroc a l'any 1921 i d'altres episodis de la política espanyola entre els quals hi figura el discurs que pronuncià l'ex-rei a Còrdova, a presència del llavors ministre de la Guerra, La Cierva. Comprèn així mateix, tot el temps anterior al Cop d'Estat i molt detingudament durant la dictadura militar i civil. En el dictamen hom jutja que don Alfons s'ha fet rei de la pena capital, que tanmateix serà com-

mutada per la de cadena a perpetuïtat si algun dia cau en poder de la Justícia espanyola. Sembla que al referit dictamen hi ha un vot particular que signen el senyor Rojo Villanova i el representant de la minoria progressista. Aquest vot particular es fonamenta en la discrepància sobre el moment en què partelxen la responsabilitat de l'ex-rei, ja que si la Constitució estigué en peu fins l'any 1923, el delictes comença en el moment que la Constitució quedà en suspens. —No puc facilitar referència del dictamen, però procuraré que hom faci un parèntesi en la sessió d'avui per a procedir a la seva lectura, o, en últim cas, que aquesta tingui efecte abans d'aixecar-se la sessió de la tarda.

LA COMISSIÓ LLIURA EL DICTAMEN AL PRESIDENT DE LA CAMBRA

Madrid, 12.—Aquesta tarda, a les sis, el senyor Cordero, president

Madrid, 12. — Emiliano Iglesias ha lliurat un altre manifest que dirigeix "A los radicales catalanes y a la opinión española". En aquest manifest diu el senyor Iglesias que mai no podrà deixar d'esser radical, i que els seus correligionaris no tenen per què avergonyar-se de la seva conducta. Anuncia que és proposa fer públic com ha sostingut l'ideari del partit, i diu que la justícia està amb ells.

REUNIONS DE LA COMISSIÓ DEPURADORA

Madrid, 12. — Aquest matí s'ha reunit en una de les seccions del Congrés la Comissió depuradora, que ha deliberat ampliament. A la tarda ha celebrat una altra reunió, a la qual han assistit els declarants d'ahir, que han signat les declaracions. També han declarat avui els senyors Noguera i Martínez Torner.

LA MINORIA RADICAL RATIFICA ELS SEUS ACORDS

Madrid, 12. — La minoria radical, sota la presidència del senyor Barrios, s'ha reunit aquesta tarda. El ministre de Comunicacions ha lliurat una nota, la qual diu que en vista dels comentaris sobre l'afer Iglesias, la minoria radical havia pres els següents acords: Primer. — Que el seu criteri fou expressat fidelment pel seu president. Segon. — Que no s'ha produït cap fet que canviï o desvirtuï la resolució sobre l'assumpte debatut, i Tercer. — Que, respectant els criteris individuals de qualsevol membre de la minoria, afirma que no ha de quedar sense immediata sanció allò que per a evitar un criteri individual pugui fonamentarse en suposada actitud d'alguns sectors del grup parlamentari.

DIPUTATS QUE DECLAREN

Madrid. — A la matinal de la comissió depuradora del que havia esdevingut en el si de la Comissió parlamentària de Responsabilitats ha facilitat una nota dient que havia celebrat tres sessions per a depurar els fets denunciats. Fou presa declaració a diversos diputats de la Comissió de Responsabilitats i persones alienes per tal d'obtenir més elements de judici, i el dictamen serà elevat al Parlament.

ES QUE A PONTEVEDRA ENCARA NO EL CONEIXEN

Madrid, 12. — Emiliano Iglesias ha publicat una altra nota dient que els radicals de Pontevedra s'han mostrat conformes amb la seva actuació en els comitès locals

A LA PAGINA 4:

Les responsabilitats de l'ex-rei, a la Cambra

DOS SENYORS DE LA LLIG

Salvament d'onze naufrags

Nova York, 12. — Duen de Balboa que el vaixell americà "Swar" recollit 11 homes que es trobaven en una canoa de salvament, que anava a la deriva, en la qual foren trobats també altres cinc homes morts. Hom creu que aquests són els que foren apercibuts abir per un aviador a les costes de Colòmbia.— Fabra.

-No volem ésser consellers... si no és alguna societat anònima.

L'ESTATUT, AL PARLAMENT

La minoria catalana demana que sigui decidit urgentment si ha d'esser la Comissió constitucional o una altra la que dictaminí sobre l'Estatut

També espera que serà designada aviat una Comissió tècnica per a fixar la delimitació i relacions dels serveis de l'Estat i del Govern de Catalunya

REUNIO DE LA MINORIA CATALANA

Madrid, 12. — En una de les sessions del Congrés s'ha reunit la minoria catalana, prosseguint l'es-

REPLICIA REPUBLICANA

Un acte anti-revisionista a Palència

Madrid, 22. — El vinent dia 22 tindrà lloc a Palència un acte d'afirmació republicana, com a rèplica al revisionista celebrat diumenge propiassat. Hi prendran part, entre altres oradors, els senyors Ortega i Casset (don Eduardo), Castrillo i Valera.

ELL NO SERA UN CONSPIRADOR DE SAINET... COM EL SEU PARE

Madrid, 12. — Josep Antonio Primo de Rivera ha enviat una nota als periòdics, rebutjant el que hom ha dit, que els motius de la seva detenció foren per estar complicats en un complot per a restaurar la Monarquia. Diu que exerceix una carrera que exigeix condicions d'intel·ligència i bon sentit, i afegeix que, qualsevol que sigui l'opinió que tingui del Govern actual, ço que és incompatible amb la seva formació professional i els seus cognoms i seriositat és prendre part en una conspiració de sainet.

MARCELLI DOMINGO, AL TREC-BALL

Bases per a l'organització de la instrucció primària

Madrid, 12. — El ministre d'Instrucció pública ha dit als periòdics que en un dels pròxims Consells portarà un acord establir l'edat escolar als catorze anys. Assenyala la forma en què l'obligatorietat de l'ensenyança hagi d'esser efectiva, amb els requisits i san-

tudi de la marxa del debat constitucional.

L'ENTREVISTA AMB EL CAP DEL GOVERN COMPANYS VISITA NICOLAU D'OLWER

Madrid, 12. — Sabem que en l'entrevista celebrada ahir entre diverses personalitats de la minoria catalana i el senyor Azáña per tal d'encarir-li la necessitat que es determini amb urgència si ha d'esser la Comissió constitucional la que dictaminí sobre l'Estatut Català o una altra especial, així com respecte al nomenament d'una Comissió de tècnics que fixi les relacions entre el Poder central i les autònomes, el senyor Azáña ha dit que immediatament parlarà amb el President de la Cambra en aquest sentit, prometent als seus visitants que imprimiria a l'afer gran activitat.

Tennis

AFRICA DEL SUD NO DISPUTARÀ LA COPA DAVIS

Johannesburg, 12. — S'ha decidit per la Federació de Tennis que en 1932, l'Àfrica del Sud no prengui part en la competició de la Copa Davis. — Fabra.

cions que per això es considerin necessàries. En el mateix decret es fixarà la intervenció dels Municipis per al sosteniment d'institucions complementàries de l'escola, que determinin l'orientació professional dels alumnes. També portarà un altre decret fixant els avantatges que en la distribució de determinades places que l'Estat pugui atorgar hagin de correspondre als invàlids que adquireixen títol de capacitació a l'Institut de Recreació Professional. El ministre ha rebut els organitzadors a Espanya de l'Olimpiada de Los Angeles, que li donaren les gràcies per la subvenció acordada a aquest certamen. Li parlaren de la celebració de la pròxima Olimpiada a Espanya, i de les extraordinàries condicions que per a això reuneix Barcelona.

